

ΓΥΜΝΑΣΙΟ – Λ.Τ. ΚΟΥΦΟΝΗΣΙΟΥ

Τίτλος προγρ/τος : «Μελετώ και διερευνώ το χώρο του λιμανιού του Κουφονησίου»

Σχ. χρονιά : 2005-06

Υπεύθυνοι εκπαιδευτικοί : Ντέμσια Γεωργία (συντονίστρια)

Χριστοδούλου Τριανταφυλλιά

Περιβαλλοντική ομάδα

- **Α' Γυμνασίου: Λουδάρος Νικόλας, Πλατής Παναγιώτης**
- **Β' Γυμνασίου: Μαύρου Αντ., Σιγάλα Γεωργ., Σίμος Ρ., Σκοπελίτης Γιάννης**
- **Γ' Γυμνασίου: Κωβαίου Μαρία, Λουδάρου Βιβή, Μαύρος Γιώργος, Τσαβαρή Παντελίνα**
- **Α' Λυκείου: Μαύρου Κων/να, Πετκίδου Μαρία, Σίμος Γιώργος, Σκοπελίτης Γιώργος**
- **Β' Λυκείου: Σκοπελίτου Καλλιόπη**

Οι δραστηριότητές μας

Αρχικά, συγκεντρωθήκαμε και ορίσαμε τον τίτλο της ομάδας μας: «ΜΠΑΚΑΛΙΑΡΑΚΙΑ ΕΝ ΔΡΑΣΕΙ».

Στη συνέχεια ψηφίσαμε και εκλέξαμε τον πρόεδρο της ομάδας, το γραμματέα, καθώς και αναπληρωματικό πρόεδρο και γραμματέα.

Στη συνέχεια χωρίσαμε την εργασία μας σε θεματικές ενότητες και τις μοιράσαμε στα διάφορα μέλη της ομάδας, ανάλογα με τα ενδιαφέροντα, τις ικανότητες και τις ιδιαίτερες κλίσεις του καθενός.

Ορίσαμε ημέρα και ώρα για τις συναντήσεις μας. Σ' αυτό το θέμα αντιμετωπίσαμε ένα πρόβλημα με το να βρούμε μια κοινή μέρα και ώρα συνάντησης για όλους, λόγω του ότι στην ομάδα μας συμμετείχαν μαθητές απ' όλες τις τάξεις και είχαν πολλές διαφορετικές ώρες απογευματινών μαθημάτων. Τελικά, αφού χωριστήκαμε σε ομάδες, ορίσαμε διαφορετική ώρα και μέρα συνάντησης για την κάθε ομάδα.

Εκτός από τις συναντήσεις που κάναμε στην τάξη, πραγματοποιήσαμε και πολλές επισκέψεις στο χώρο του λιμανιού, αλλά και γύρω από αυτόν για να συλλέξουμε φωτογραφικό υλικό, να συναντήσουμε κατοίκους, να μιλήσουμε μαζί τους και να συλλέξουμε πληροφορίες για το θέμα μας.

...Λίγα λόγια για το νησί μας

Τα Κουφονήσια είναι δυο: το άνω και το κάτω Κουφονήσι. Από αυτά μόνο το άνω Κουφονήσι κατοικείται και διαθέτει ένα μοναδικό οικισμό με 350 περίπου κατοίκους. Το Κουφονήσι μαζί με τις υπόλοιπες μικρές Κυκλάδες (Κέρος, Ηρακλεία, Σχοινούσα, Αντικέρι και θαλάσσια ζώνη), μια περιοχή έκτασης 12595,25 στρεμμάτων, έχει ενταχθεί στο πρόγραμμα Natura 2000 (GR 4220011-pSCI/K) το οποίο καταγράφει φυσικούς τύπους οικοτόπων που είναι σημαντικοί σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Στην Ελλάδα έχει χαρακτηριστεί ως Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) και ταυτόχρονα έχει προταθεί ως Τόπος Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ) σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Θεματικές Ενότητες

- Η ταυτότητα του λιμανιού
- Η ιστορία του λιμανιού
- Οργάνωση και Διοίκηση του λιμανιού
- Τουριστική ανάπτυξη του νησιού

(Το κεντρικό λιμάνι του νησιού έχει πολύ πρόσφατη ιστορία: κατασκευάστηκε μόλις το 1987. Μέχρι τότε, οι επιβάτες των πλοίων έφταναν με βάρκες στο νησί...)

(Στο λιμάνι προβλέπεται να κατασκευαστεί μαρίνα η οποία θα λύσει το πρόβλημα της παραμονής των σκαφών αναψυχής που επισκέπτονται το νησί κατά τους θερινούς μήνες).

- Η κίνηση του λιμανιού

Μελετήσαμε την επιβατική κίνηση ,καθώς και την κίνηση των οχημάτων στο νησί, τα τελευταία 3 χρόνια, κατά τη χειμερινή και την εαρινή περίοδο. Είναι ,πραγματικά, εντυπωσιακή η αύξηση της κίνησης κατά την εαρινή περίοδο σε σχέση με τη χειμερινή και για τα 3 έτη, καθώς και η αύξηση που παρατηρείται από έτος σε έτος. Στο τέλος φτιάξαμε συγκριτικούς πίνακες με τα στοιχεία που συγκεντρώσαμε!

- Τα πλοία του λιμανιού

(επιβατικά, εμπορικά, αλιευτικά σκάφη)

- Επαγγέλματα

(Εφόσον δε λειτουργούν φορείς και υπηρεσίες στο χώρο του λιμανιού, δεν προσφέρονται πολλές διαφορετικές θέσεις εργασίας. Τα πιο συνηθισμένα επαγγέλματα είναι όσα σχετίζονται με την τουριστική κίνηση του νησιού, όπως ξενοδόχοι, εστιατορές, έμποροι. Η κύρια επαγγελματική ενασχόληση των κατοίκων που σχετίζεται με την ύπαρξη του λιμανιού είναι το ψάρεμα. Το Κουφονήσι διαθέτει έναν αρκετά μεγάλο αλιευτικό στόλο, ενώ κάθε οικογένεια έχει το δικό της ψαροκάικο).

- Τρόποι ψαρέματος

(Τα κάθετα δίχτυα, το ψάρεμα με τράτα, με παραγάδια, με ψαροντούφεκο, με καθετή και καφτερό, με προφάνι)

- Η κατάσταση στο χώρο του λιμανιού

(Στο χώρο γύρω από το λιμάνι υπάρχει πολύ μικρή ανοικοδόμηση. Υπάρχει μόνο ένα κτίριο απέναντι από την προβλήτα που στεγάζει ένα καφενείο και ενοικιαζόμενα δωμάτια. Δεν υπάρχει πουθενά ασφαλτοστρωμένος δρόμος. Ένα μικρό κομμάτι μόνο του δρόμου που φτάνει στο λιμάνι είναι στρωμένο με τσιμέντο και το υπόλοιπο είναι χωματόδρομος. Έτσι, το περιβάλλον στο χώρο του λιμανιού έχει διατηρήσει τη φυσική του ομορφιά και προσφέρει στον επισκέπτη μια πολύ όμορφη αισθητική εικόνα και γαλήνη).

- **Είδη χλωρίδας**

(Στο λιμάνι μας υπάρχουν δύο τύποι Οικοσυστημάτων, **η αμμώδης ακτή** και το **βραχώδες τοπίο**. Στην αμμώδη παραλία κυριαρχούν αμμόφιλα είδη, δηλαδή, φυτά ανθεκτικά στην ξηρασία και ικανά να αντιμετωπίσουν το θάψιμο ή την αποκάλυψη εξαιτίας της συνεχούς μετακίνησης της άμμου. Φωτογραφήσαμε και αναγνωρίσαμε τα εξής ποώδη φυτά: αγριοβιολέτα, κρίνο της παραλίας, σιληνή η αμμόφιλος, περικοκλάδα της άμμου, θυμάρι, βούρλα κ.ά. Στη βραχώδη ακτή η βλάστηση αποτελείται από αλοφυτικά είδη, δηλαδή, φυτά ανθεκτικά στον αέρα και το αλάτι της θάλασσας και από χασμοφυτικά είδη, δηλαδή, φυτά ικανά να ζουν σε βράχους. Τα είδη αυτά παρουσιάζουν ειδικές προσαρμογές ,όπως έρπουσα μορφή, σαρκώδη φύλλα και μικρό μέγεθος. Φωτογραφήσαμε κι αναγνωρίσαμε τα εξής ποώδη φυτά: καλιά, ραδίκι, λευκό βωδοκράτη, αγριοτριφύλλι, φρύγανα, όπως, λαδανιά, ρείκι, τεύκριο, καθώς και πυκνούς θάμνους, όπως, ασπάλαθο, σχίνο ...)

- **Είδη πανίδας**

(Υπάρχει μεγάλη ποικιλία ειδών πανίδας στους βιότοπους που αποτελούν ή περιβάλλουν το λιμάνι του Κουφονησίου:

Οι βραχώδεις ακτές του προσφέρουν πολύτιμους χώρους ανάπαυσης, διατροφής και φωλιάσματος, κυρίως σε πτηνά.

Οι αμμώδεις ακτές του παρουσιάζουν ενδιαφέρον για τα ασπόνδυλα, όπως διάφορα είδη σκαθαριών, ακριδών, πεταλούδων, αραχνών και σφηκών που θάβονται στην άμμο, αλλά και για ερπετά.

Ιδιαίτερα πλούσιο είναι και το θαλάσσιο οικοσύστημα, κυρίως σε ψάρια, ασπόνδυλα (σπόγγοι, εχινόδερμα, μαλάκια, δίθυρα και γαστερόποδα) και οστρακόδερμα, παρά την εντατική αλίευση, συχνά με παράνομες τεχνικές, που διεξάγεται επί χρόνια στην περιοχή.

Επιπλέον, το θαλάσσιο οικοσύστημα αποτελεί σπουδαίο καταφύγιο για θαλάσσια ερπετά και θηλαστικά ,π.χ., για τη Μεσογειακή φώκια και άλλα θηλαστικά, όπως είναι οι φώκαινες και τα δελφίνια. Η θαλάσσια περιοχή του νησιού αποτελεί πέρασμα για τις θαλάσσιες χελώνες Καρέτα Καρέτα και την Πράσινη χελώνα).

Στα πλαίσια της θεματικής ενότητας σχετικά με τα είδη χλωρίδας και πανίδας στο οικοσύστημα του λιμανιού, κατασκευάσαμε ένα φυτολόγιο και δημιουργήσαμε μια μικρή συλλογή εντόμων και ψαριών. Για να κατασκευάσουμε το φυτολόγιο συλλέξαμε όλα τα διαφορετικά είδη φυτών που βρήκαμε στο χώρο γύρω από το λιμάνι, τα αποξηράναμε, τα αναγνωρίσαμε (το κοινό και το λατινικό τους όνομα) και τα κατατάξαμε σε οικογένειες.

Για τη συλλογή εντόμων, κατασκευάσαμε παγίδες εντόμων, χρησιμοποιώντας μικρά γυάλινα βάζα μέσα στα οποία τοποθετήσαμε βαμβάκι ποτισμένο με αιθέρα για να ναρκώνουμε τα έντομα.

Για τη συλλογή ψαριών, κάποια από αυτά τα αποξηράναμε και κάποια τα διατηρήσαμε σε γυάλινα βάζα μέσα σε διάλυμα φορμαλδεΰδης 40%.